

Nr 76.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1923 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfälligt löneförbättring under budgetåret 1923—1924 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

(4:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 8 januari 1923 avlåtna propositionen, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1923—1924 föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde vardas riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen under sistnämnda tid beräkna erforderliga anslag under vederbörande huvudtitlar, har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 9 februari 1923 avlåten proposition (nr 67), under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1923—1924 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt bilagd »tabell rörande tillfällig löneförbättring för olika grupper befattningshavare å ordinarie stat budgetåret 1923—1924»; dock

att beträffande befattningshavare å gammal stat, med undantag av den i nämnda tabell upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att avlöningstillägg till teologie professor, som innehar prebendepastorat eller eljest åtnjuter naturaförmåner eller inkomst från enskild donation, ej må utgå med högre belopp, än att hans sammanlagda inkomst av statsmedel och av prebendet, naturaförmånerna eller donationen, beräknad enligt i huvudsak enahanda grunder som för år 1922, uppgår till högst 9,700 kronor,

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 6 saml. 40 häft. (Nr 76.)

skolande, där på grund av sålunda föreskriven begränsning av löningstillägget skall utgå med avkortat belopp, avdrag å tillägget i mån av behov göras först å den del, som är att hänföra till lönen, och därefter å den del, som är att hänföra till tjänstgöringspenningarna; samt

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1923—1924 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, i statsrådsprotokollet därutinnan angivits, bestämmer;

dels till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1923—1924 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra	huvudtiteln	kronor	14,000
»	fjärde »	»	21,000
»	femte »	»	925,000
»	sjätte »	»	9,000
»	åttonde »	»	1,679,000
»	nionde »	»	169,000
»	tionde »	»	61,000

dels förklara, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring, i vad den avser personal, såväl ordinarie som extra, hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa, skola utgå av medel, av vilka dessa anstalters omkostnader i övrigt bestridas;

dels ock medgiva, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring, i vad den avser befattningshavare å allmänna indragningsstaten, må utgå av förslagsanslaget till nämnda stat.

Ifrågavarande proposition, vilken hänvisats, i vad den angår pensions- och indragningsstaterna, till bankoutskottet och såvitt rör jordbruksärenden till jordbruksutskottet, har i övrigt hänvisats till statsutskottet.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I anledning av förevarande proposition hava väckts två likalydande motioner, den ena inom första kammaren (nr 167) av herr *S. Clason m. fl.* och den andra inom andra kammaren (nr 230) av herr *G. A. Björkman m. fl.*, däri hemställts, att riksdagen måtte för beredande under tiden den 1 juli 1923—30 juni 1924 av — utöver tillfällig löneförbättring — ett extra lönetillägg å 1,000 kronor åt en var av de ordinarie professorerna, överbibliotekarien och räntmästaren vid uni-

versiteten i Uppsala och Lund och karolinska institutet samt åt föreståndaren för statens institut för rasbiologi ävensom ett dylikt tillägg å 900 kronor åt e. o. professorn i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Uppsala för budgetåret 1923—1924 uppföra *dels* under åttonde huvudtiteln ett extra anslag av 148,900 kronor, *dels ock* under elfte huvudtiteln ett extra anslag av 6,000 kronor.

Dessa motioner hava hänvisats såvitt desamma röra elfte huvudtiteln till bankoutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Utskottet, som funnit motionerna icke äga sådant samband med förevarande proposition, att därav påkallas ärendenas behandling i ett sammanhang, anser sig nu böra avgiva förslag allenast i avseende å propositionen. Beträffande motionerna kommer utskottet att framdeles under riksdagen yttra sig över desamma.

Rörande den tillfälliga löneförbättringens allmänna karaktär och storlek anför departementschefen bland annat följande:

»Innan jag övergår till att närmare yttra mig om det förslag till tillfällig löneförbättring för budgetåret 1923—1924, som bör föreläggas innevarande års riksdag, vill jag erinra därom, att syftet med den tillfälliga löneförbättring, som för år 1919 och därefter beretts befattningshavare vid icke nyreglerade verk, endast varit att kompensera den ökning i levnadskostnaderna, som intill tiden för världskrigets utbrott, d. v. s. mitten av år 1914, ägt rum från den tid räknat, vars prisnivå varit grundläggande för de därförut verkställda lönerregleringarna för respektive verk. Vid de under senaste åren genomförda definitiva och provisoriska lönerregleringarna vid kommunikationsverken, domänverket, allmänna civilförvaltningen, armén och marinen samt lots- och fyrstaten hava däremot lönerna för respektive personalgrupper bestämts med hänsyn till det prisläge, som, under förutsättning att normala förhållanden hade förelegat, skulle hava varit rådande i början av 1920-talet. Härjämte hava för befattningshavare vid såväl nyreglerade som icke nyreglerade verk tillkommit särskilda, av prisstegringen under kristiden föranledda dyrtidstillägg, och för att åstadkomma en utjämning av den olikhet, som till följd av tillämpningen av nyssnämnda skilda principer måste under någon övergångstid uppstå med avseende å lönernas storlek vid nyreglerade och icke nyreglerade verk, i det att vid de förra lönerna hänförde sig till en något högre prisnivå än vid de senare, genomfördes viss reduktion av dyrtidstilläggen till befattningshavare med nyreglerade löner. Enligt Kungl. Maj:ts till innevarande års riksdag avlätna förslag i fråga om dyrtidstillägg för budgetåret 1923—1924 skulle en motsva-

rande reduktion av dyrtidstilläggen till befattningshavare med nyreglerade löner äga rum. Härvid har förutsatts, att någon ändring icke skulle ske i fråga om storleken av den tillfälliga löneförbättring, som för nämnda budgetår bör utgå till vissa innehavare av oreglerade löner.

Beträffande lönetilläggens belopp tillåter jag mig allenast hänvisa till vad löneregleringskommittén yttrat i sitt den 17 december 1919 avgivna utlåtande rörande tillfällig löneförbättring för år 1920 (jfr sid. 27 och 28 i propositionen nr 258 till 1920 års riksdag). Storleken av den till viss extra personal utgående tillfälliga löneförbättringen framgår av den kungörelse, vars innehåll jag nyss återgivit.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad den nu är föremål för behandling och får alltså hemställa,

att riksdagen må, i vad angår befattningshavare, tillhörande de under andra till och med åttonde samt tionde huvudtitlarna uppförda verk och myndigheter,

1) medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1923—1924 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 februari 1923 angiven tabell; dock

att beträffande befattningshavare å gammal stat, med undantag av den i nämnda tabell upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att avlöningstillägg till teologie professor, som innehar prebendepastorat eller eljest åtnjuter naturaförmåner eller inkomst från enskild donation, ej må utgå med högre belopp, än att hans sammanlagda inkomst av statsmedel och av prebendet, naturaförmånerna eller donationen, beräknad enligt i huvudsak enahanda grunder som för år 1922, uppgår till högst 9,700 kronor,

skolande, där på grund av sålunda föreskriven begränsning avlöningstillägget skall utgå med avkortat belopp, avdrag å tillägget i mån av behov göras först å den del, som är att hänföra till lönen, och därefter å den del, som är att hänföra till tjänstgöringspenningarna; samt

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1923—1924 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, i ovan omförmälda statsrådsprotokoll angivits, bestämmer;

2) till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1923—1924 såsom extra förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	14,000
» fjärde	»	»	21,000
» femte	»	»	925,000
» sjätte	»	»	9,000
» åttonde	»	»	1,679,000
» tionde	»	»	61,000

Stockholm den 24 april 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, C. J. G. Swartz, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *H. F. Lamm, O. U. B. Olsson, J. L. Widell, C. G. Ekman, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, E. A. Hallin* och *K. E. Andersson* i Eliantorp samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, J. Jönsson* i Revinge, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i Norup, *J. D. Norman, L. J. Carlsson-Frosterud, A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *S. E. Ljungkvist* och *B. F. son Holmgren*.